

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

18 ביוני 2012

698

כ"ח בסיוון התשע"ב

עמוד

הצעת חוק סדר הדין הפלילי (חקירת חשודים) (תיקון מס' 6) (הארכת תוקף של הוראת השעה לעניין חקירת חשוד בעבירות ביטחון), התשע"ב-2012 948

הצעת חוק סדר הדין הפלילי (חקירת חשודים) (תיקון מס' 6) (הארכת תוקף של הוראת השעה לעניין חקירת חשוד בעבירת ביטחון), התשע"ב-2012

תיקון סעיף 17 1. בחוק סדר הדין הפלילי (חקירת חשודים), התשס"ב-2002¹, בסעיף 17, במקום "תשע שנים" יבוא "אחת עשרה שנים".

ד ב ר י ה ס ב ר

יכולותיהם המודיעיניות של ארגוני הטרור הולכות ומשתכללות ככל שגדלה כמות המידע והתיעוד שאליהם הם נחשפים. תיעוד חזותי וקולי של חקירות ביטחוניות עשוי לסייע לאותם ארגונים להפיק לקחים באופן מיידי מהמתרחש בחקירה, ובכך לחזק את היערכותם לקראת חקירות נוספות ולגרום לסיכול פעולות חקירה עתידיות.

נוסף על כך, תיעוד כאמור עשוי להרתיע נחקרים מפני מסירת מידע, בשל החשש כי שיתוף הפעולה עם הרשות החוקרת יתגלה לחבריהם ולארגון הטרור באופן גלוי וברור באמצעות התיעוד, אשר יועבר כחומר חקירה.

במהלך תוקפה של הוראת השעה נמצא, כי בהתחשב במאפיינים המיוחדים של חקירת עבירות אלה, הוראה כאמור היא חיונית ביותר לגורמי אכיפת החוק לצורך חקירת עבירות טרור וסיכולן, גילוי עבריינים והעמדתם לדין.

הוראת השעה נקבעה תחילה לחמש שנים. בחוק סדר הדין הפלילי (חקירת חשודים) (תיקון מס' 4), התשס"ח-2008 (פורסם בס"ח התשס"ח, עמ' 572), הוארכה הוראת השעה שנקבעה בסעיף בארבע שנים נוספות, עד ליום י"ד בתמוז התשע"ב (4 ביולי 2012).

מאחר שהמצב הביטחוני שהביא לחקיקת הסעיף עומד בעינו וכן הסיכונים העומדים בבסיס הצורך בהוראת השעה לא הצטמצמו מאז התיקון האחרון, מוצע להאריך את תוקפה של הוראת השעה ולקבוע כי החובה לתעד חקירת חשוד בתיעוד חזותי או בתיעוד קולי לפי סעיפים 7 ו-11 לחוק, לא תחול על חקירת חשוד בעבירת ביטחון, למשך שנתיים נוספות.

במהלך שנתיים אלה צפויים שינויים בהגדרת "עבירת ביטחון", שיש בהם כדי להשפיע גם על ההסדר הקבוע בהוראת סעיף 17 לחוק. כמו כן, במהלך תקופה זו ייבחנו הסדרים מקבילים בארצות נוספות, במסגרת בחינה כללית אם יש צורך בשינוי ההסדר הקיים.

סעיף 1 חוק סדר הדין הפלילי (חקירת חשודים), התשס"ב-2002 (להלן – החוק), קבע בסעיף 17 שבו הוראת שעה, הקובעת כי החובה לתעד חקירת חשוד בתיעוד חזותי או בתיעוד קולי לפי סעיפים 7 ו-11 לחוק, לא תחול על חקירת חשוד בעבירת ביטחון (להלן – הוראת השעה).

לפי סעיף 5(ב) לחוק, "חשוד בעבירת ביטחון" הוא כהגדרתו בסעיף 35(ב) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996, כלומר, מי שחשוד בעבירה לפי אחת מהעבירות המפורטות בסעיף האמור.

סעיף 7 לחוק קובע כי ככלל, חלה חובת תיעוד חזותי על חקירה שנערכה בתחנת משטרה, לחשוד בעבירה שעונשה 10 שנים ומעלה. סעיף 11 לחוק קובע כי כאשר חשוד בעבירה כאמור נחקר מחוץ לתחנת המשטרה, יש להציג לפני החשוד את תיעוד חקירתו ולבקש ממנו לאשרו. סעיף 11(א)(3) לחוק קובע כי הצגת התיעוד ואישורו כאמור יתועדו בתיעוד חזותי או קולי.

הוראת השעה נחקקה בשעתו לאחר שנמצא כי בנסיבות המיוחדות של חקירה ביטחונית, שבה ההתמודדות היא מול ארגוני טרור קיצוניים ומאורגנים, תיעוד כאמור עשוי לפגוע באופן ממשי באיכות החקירה וביכולת חקירת עבירות ביטחוניות ובכך לפגוע באופן ממשי ביכולת הסיכול של אימי טרור.

יובהר כי חקירות שמבצעת המשטרה בעבירות ביטחון הן ככלל חקירות השלובות בחקירות הסיכול והמודיעין של שירות הביטחון הכללי.

חלק ניכר מהנחקרים בעבירות ביטחון הם חברים בארגוני טרור מסודרים, בעלי היסטוריה ארגונית ומכוונים אידאולוגית להשגת מטרה פוליטית. פעמים רבות הם אף עוברים פעולות הכנה מאורגנות על ידי ארגון הטרור, המכוון אותם להתמודד עם פעולות החקירה ותחבולותיה.

¹ ס"ח התשס"ב, עמ' 468; התשע"א, עמ' 949.